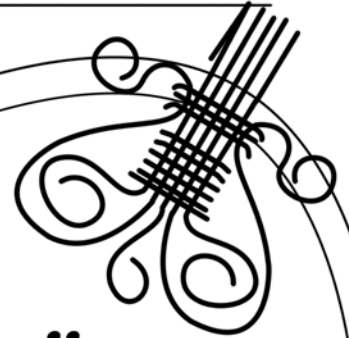

Järbo hembygdsförening

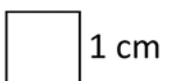
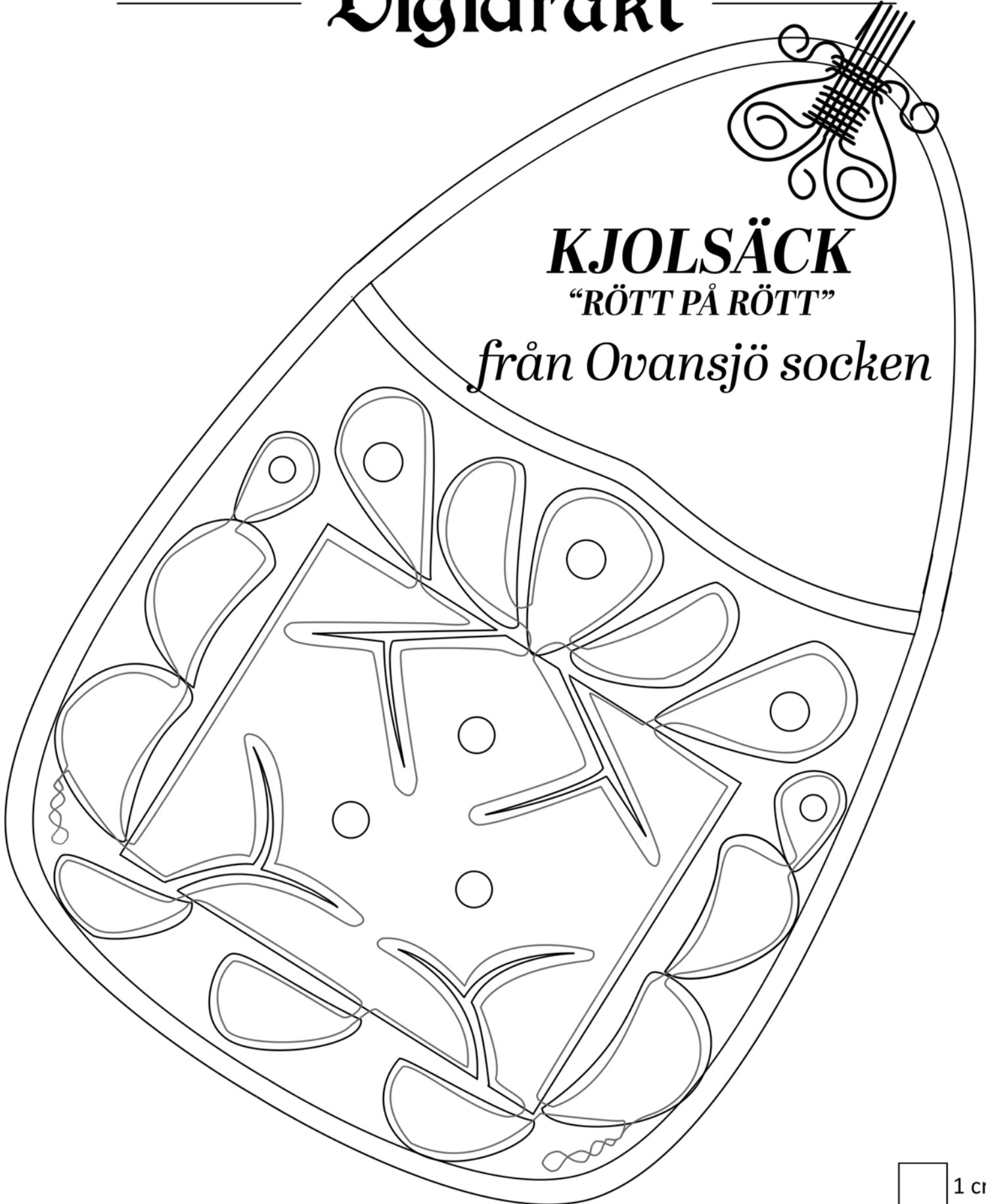
Digidräkt

KJOLSÄCK

“RÖTT PÅ RÖTT”

från Ovansjö socken

Beskrivning av originalet

Kjolsäcken är sydd av mörkrött kläde med applikationer i rött, grönt och gult kläde samt grön vadmal, något mörkare än det gröna klädet. Applikationerna är huvudsakligen fastsydda med grov tenntråd, prickarna är sydda med små fällstygn. Övre framstycket är av ett tunt blått ylletyg (tuskaft) och hela framstycket har ett innerfoder av tunt brevpapper. Kjolsäcken har kantats med sämskskinn som även baksidan är gjord av. Originalet har en krok gjord av grov mässingstråd. Det röda applikationsklädet är mycket fint och tätt, möjligen överskuret kläde.

Detta mönster har fått namnet "Rött på rött" på grund av färgerna på framstycket och största applikationsdelen. Att mönstret fått ett namn annat än bara "kjolsäck" är för att vi nu har så många mönster till alla dessa fina kjolsäckar från Ovansjö uppe på digidräktsidan att det blir svårt att hålla ordning på alla!

Materialförslag

Tyg:

Mörkrött kläde till nedre framstycket.

Blått fint ylletyg i tuskaft, ca 24tr/cm till övre framstycket.

Bakstycke och kantband i sämskskinn.

Brevpapper som inre foder till övre samt nedre framstycket.

Foder till nedre framstycket i grovt oblekt linnetyg, original ca 8 tr/cm.

Applikationer i kläde i grönt, gult och rött samt en något mörkare grön vadmal/grövre kläde. Det gröna och blåa klädet är vävt i kypert, alla andra är tuskaft.

Tråd:

Grov tenntråd - tråden är ca 1.7-1.8mm tjock på originalet, 0.6 (totalt 1.4) är en hyfsat nära tjocklek om du inte hittar grövre. Idag görs inte lika grov tenntråd som förr, originalet har väldigt grov tenntråd som har sytts fast med lintråd som har dragits ner mellan tenntråden.

Oblekt lintråd för fastsyning av tenntråd ovanpå applikationerna. Jag rekommenderar att du tar en lintråd som det om möjligt går att dra ner mellan tenntråden, annars en så tunn som möjligt eftersom den inte syns på originalet.

Oblekt lintråd ca 35/2 till övrig sömnad, alternativt blå 35/2 lintråd till kroken.

1.5mm tjock mässingstråd till själva kjolsäckskroken (valfritt).

Sömsätt:

Efterstygn, kastsöm, "läggsöm" och fällstygn.

Övrigt:

Bivax för att vaxa lintråden.

Köp av materialsats:

Gunilla Humble - humblegunilla@gmail.com

För beskrivning av stygn läs Ulla Centergran och Kicki Kirvall:
Folkdräkter förr och nu, Tradition och sömnad, LTs förlag.

Sömnadsbeskrivning

1. Läs och titta på alla sidorna från början till slut innan du börjar.
2. Klipp ut alla mönsterdelar utan sömsmån.
3. Lägg ihop ytteryget av mönsterdelen "*Framstycke med applikationer*" med det tillhörande fodret i linne, med brevpappret mellan tygerna. Kasta ihop delarna så de håller ihop. Lägg ut applikationerna enligt diagrammet. (Jag rekommenderar att du kastar fast applikationerna grovt innan du börjar sy fast dem med hjälp av tenntråden. När du har sytt färdigt kan du ta bort kaststygnen.)
4. Sy fast applikationerna (förutom prickarna) med tenntråden nästan ända ut i kanten, bara ca två mm av applikationen syns utanför tenntråden. OBS Du syr genom alla lagren, applikation, kläde, papper och linne. Du syr stygn tvärs över den virade tenntråden, så kallad läggsöm. Använd tunn lintråd, helst ska du dra ner lintråden mellan tenntrådens varv. Ca tre stygn per centimeter. Tenntråden följer applikationens ytterkanter hela vägen runt utan avbrott.
5. Sy fast "prickarna", dvs de små runda applikationerna på framstycket som inte sitter fast med tenntråd. Sy dessa med små fällstygn runt kanterna, ca 5-6 stygn per prick, samt ett litet stygn precis i mitten av pricken. Sy med 35/2 lintråd.
6. Klipp till kantremsan i skinn till överkanten på framstycket med applikationer. Lägg det räta mot räta och sy fast med efterstygn ca 0,5 cm in. Använd skinnål. Vik över skinnets till baksidan och sy fast med fällstygn mot linnefodret.
7. Lägg ihop brevpappret och det blå tyget till det övre framstycket (brevpappret mot avigan). Lägg ihop dem på skinnets som ska bli väskans baksida. (OBS att det övre framstycket i blått ylletyg inte täcker hela bakstycket, utan slutar lite nedanför kanten på applikationsdelen. Det övre framstycket är fastsytt med fällstygn på bakstycket, ca 3 stygn per cm.
8. Lägg ihop applikationsdelen mot bakstycket och kasta fast med grova stygn i kanterna.
9. Klipp till kantremsan som ska vara runt hela kanten och lägg räta mot räta med framsidan och sy fast med efterstygn 0,5 cm in. (Skinnet är böjligt och mjukt och följer kanten fint när du syr) Vik över skinnets till baksidan och sy fast med små fällstygn mot baksidans skinn. Fällstygn 2 stygn per cm.
10. Kjolsäcken har en mässingskrok som jag även inkluderat ett diagram på hur man gör. Denna är fastsydd med oblekt lintråd, men det finns på originalet blå tråd kvar från antingen samma krok (som då suttit lite längre ned från början) eller från en snarlik krok.

Beskrivning av Gunilla Humble & Madelene Dahlberg. Mönstret är gjort av Madelene Dahlberg, 2024.

Diagram

Framsida: Mörkrött kläde till nedre samt ett tunt blått ylletyg till övre

Baksida: Sämskinn

Kantband: Sämskinn

Foder: Linne och brevpapper

Applikationer: Rött, gult, blått och grönt kläde samt en något mörkare grön vadmal

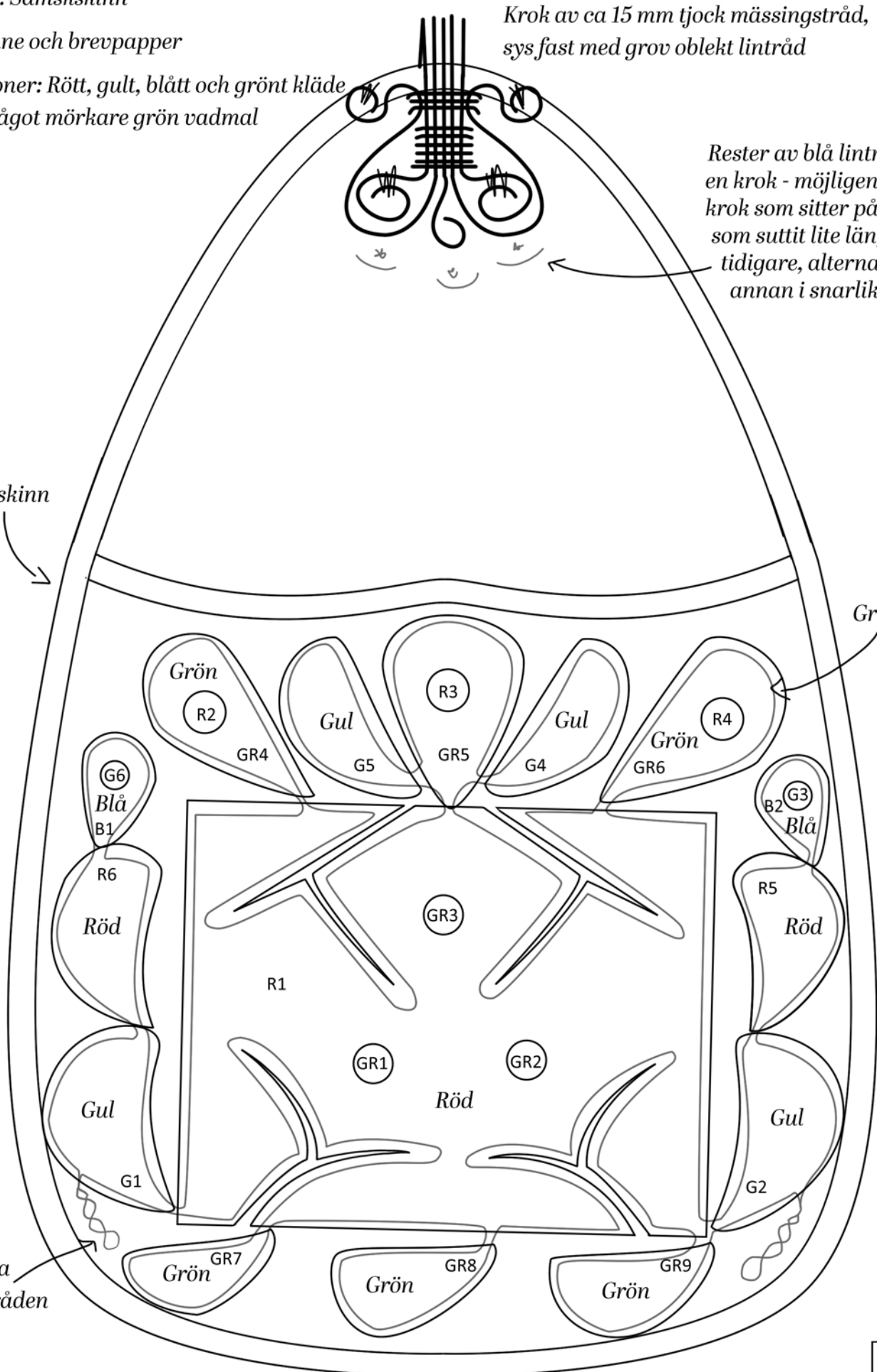
Krok av ca 15 mm tjock mässingstråd, sys fast med grov oblekt lintråd

Rester av blå lintråd från en krok - möjligen samma krok som sitter på nu men som suttit lite längre ned tidigare, alternativt en annan i snarlikt form

Sämskinn

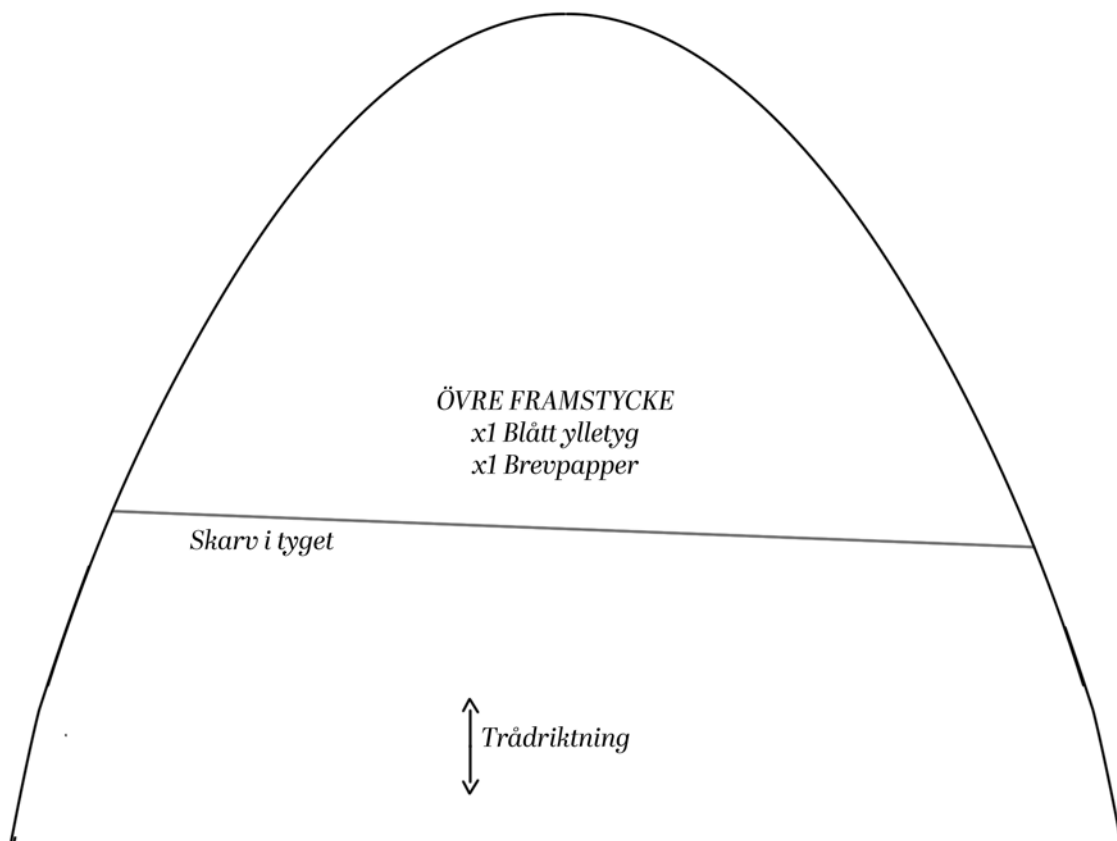
Grov tenntråd

Snurra tenntråden

1 cm

Mönsterdelar

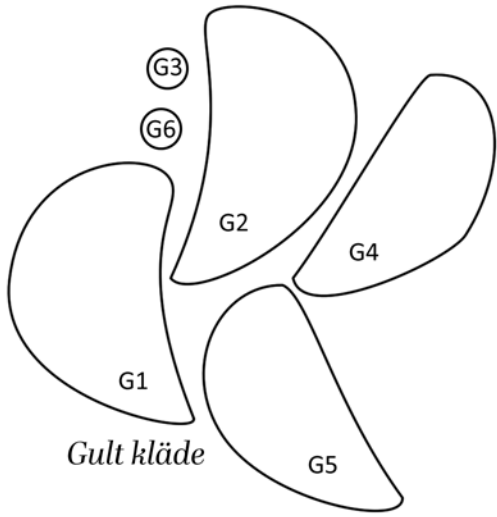
*BAKSTYCKE
x1 Sämskskinn*

Framstycket i ylle läggs ovanpå sämskskinnet & sys fast med grova fällstygn

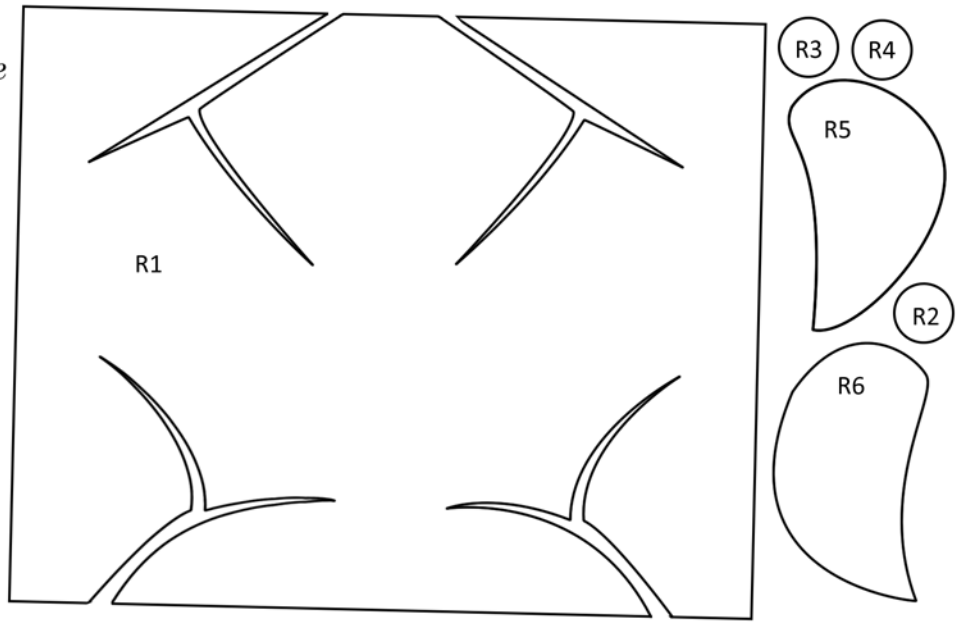
APPLIKATIONER

Klipp x1 av alla

Rött kläde

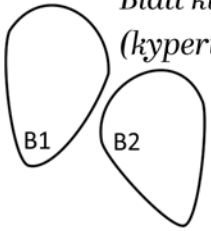

Gult kläde

Blått kläde

(kypertvävt)

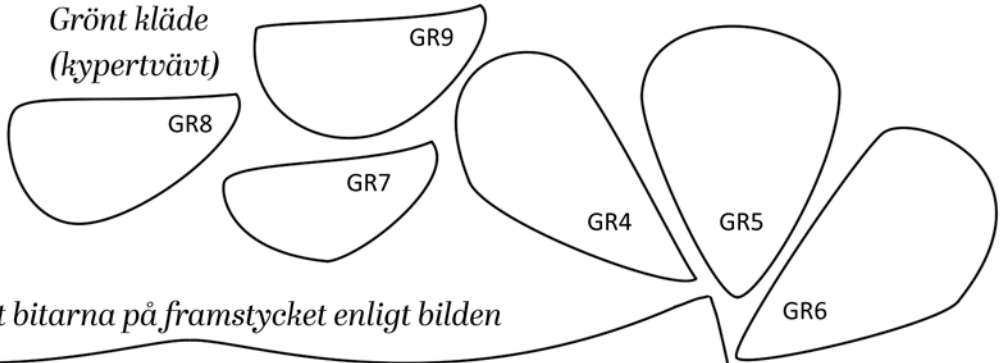

B1

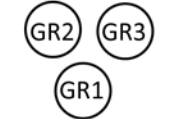
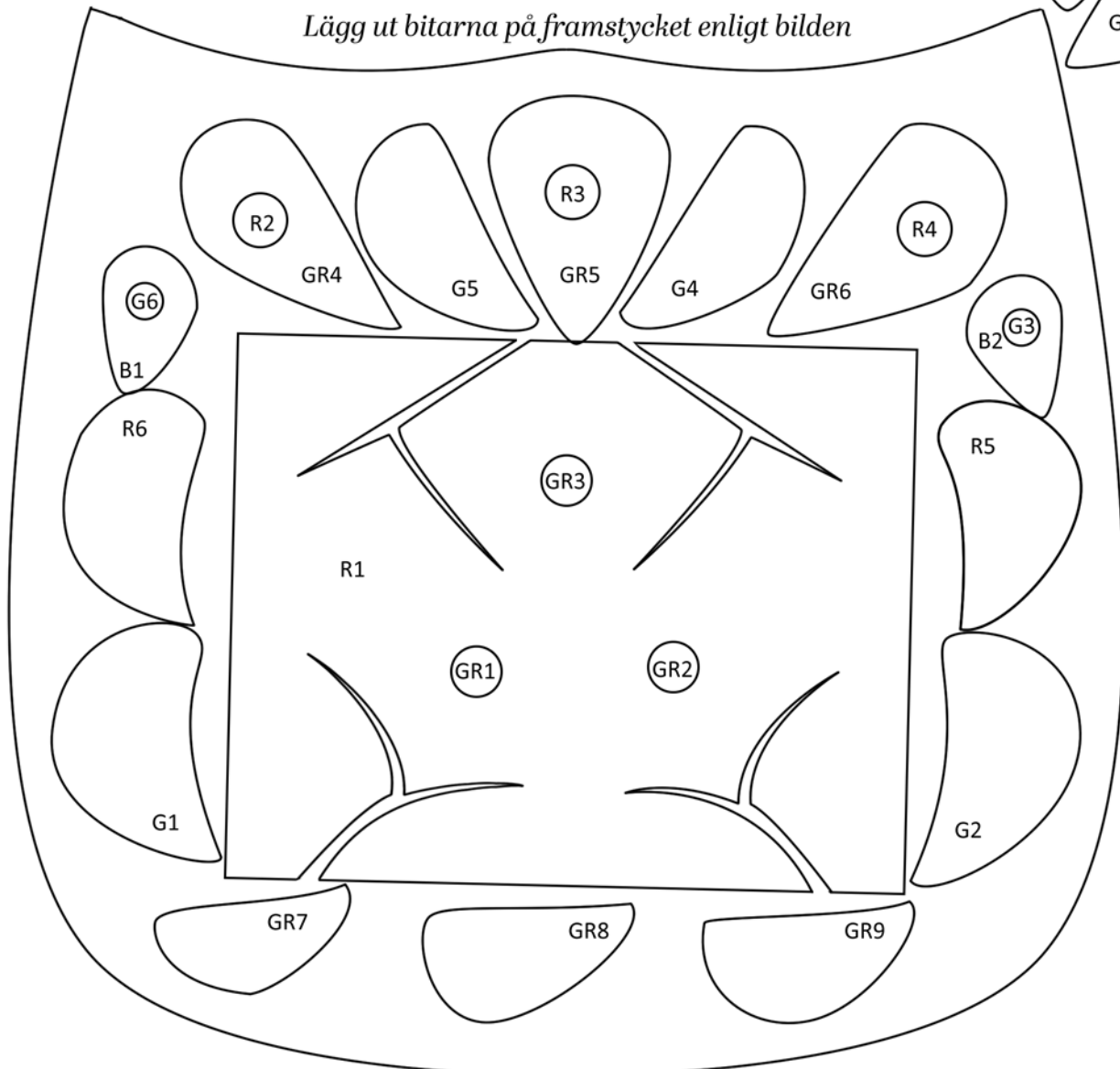
B2

Grönt kläde

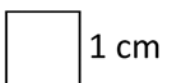
(kypertvävt)

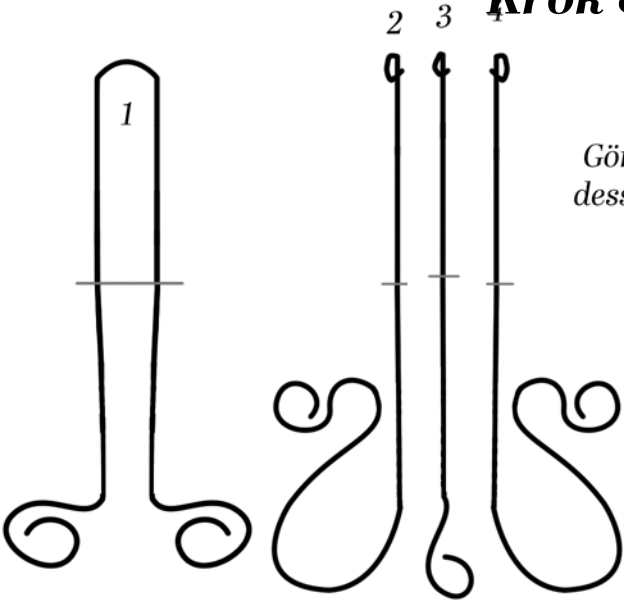
Lägg ut bitarna på framstycket enligt bilden

Grön vadmal

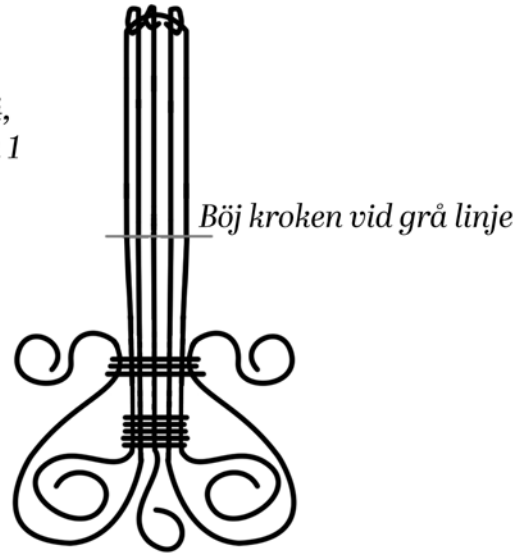
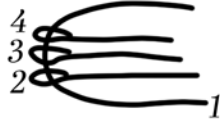

Krok & tenntrådsmall

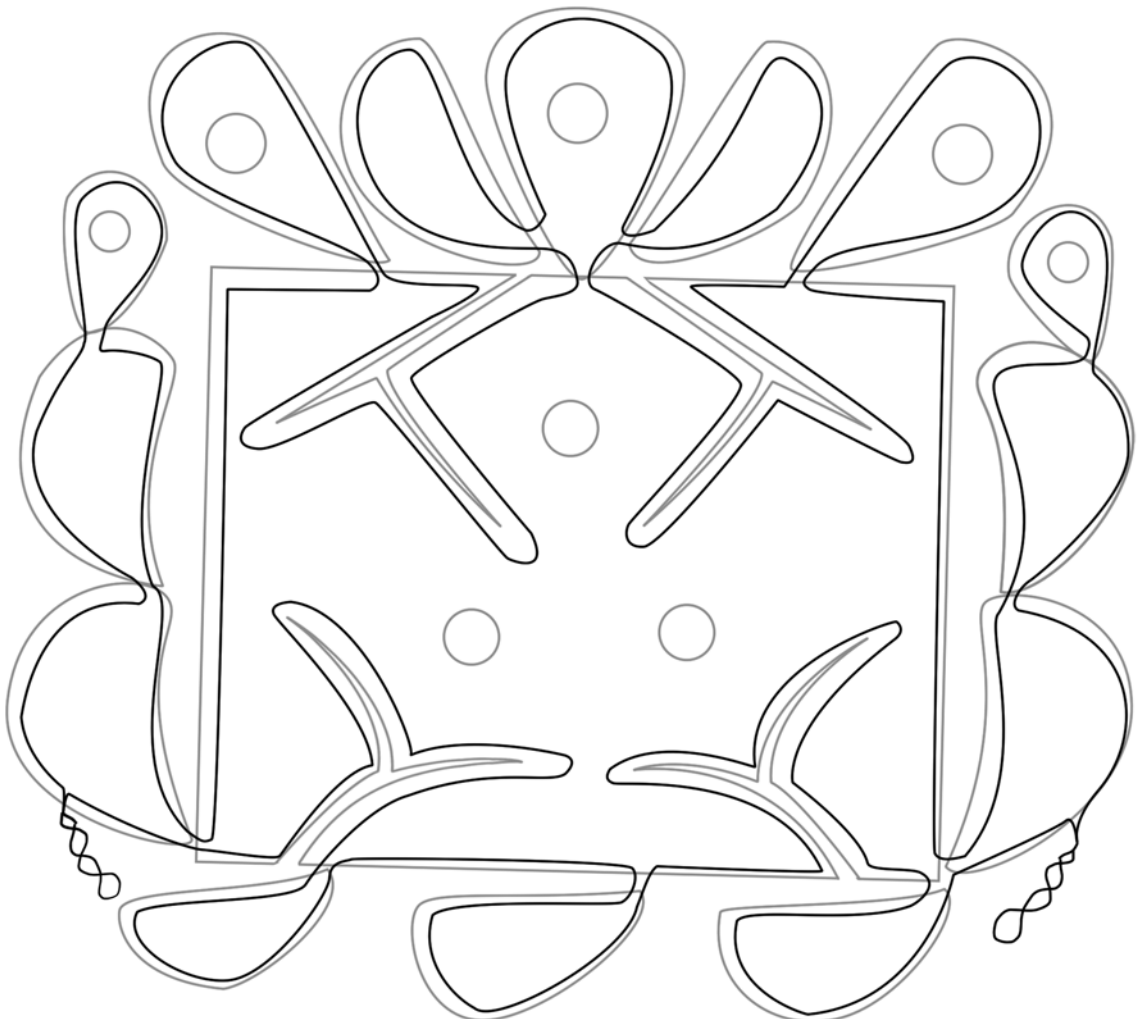
Mall för krok

Gör en ögla upptill på 2, 3 & 4, dessa sitter runt övre böjen på 1

Sätt ihop & linda 3 respektive 6 varv med mässingstråden runt kroken

Mall för tenntråden ovanpå applikationerna

Bild på originalet

